

зібраних доказів – з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення. Слід вказати, що ключовим є «керуючись законом», що повністю відповідає основній zasadі кримінального провадження – законності, тобто для прийняття рішення не достатньо внутрішнього переконання. В першу чергу необхідно неухильно дотримуватись вимог законодавства.

Тому слід погодитись, що правотворчому органу доцільно законодавчо закріпити вимогу щодо наявності у присяжного хоча б базової юридичної освіти, що в подальшому вплине на високий рівень виконання завдань кримінального провадження та забезпечення справедливого судового розгляду справ.

В результаті вдосконалення інституту суду присяжних, система судочинства в Україні буде мати високий та зразковий рівень.

Список використаних джерел:

1. Тертишник В.М. Суд присяжних: суть ідеї та її мімікрія при реформуванні кримінального судочинства України / В.М. Тертишник, Н.С. Солнишкіна // Право і суспільство. – 2012. – № 3. – С. 221–224.
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254k/96v>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
4. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402 – VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

Бичок Т.П.

студентка,

Науковий керівник: Омельчук Л.В.

кандидат юридичних наук, доцент,

Університет державної фіскальної служби України

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Сьогодні в Україні відбувається реформування системи правоохоронних органів, які здійснюють досудове розслідування. У зв'язку з цим Кримінальним процесуальним кодексом України від 2012 року передбачено створення нових органів досудового розслідування, зокрема Державного бюро розслідувань (далі – ДБР). ДБР мало би повноцінно запрацювати з 20 листопада 2017 року. Однак, на даний момент ДБР, де-юре створено, де-факто не здійснює свої функції, передбачені КПК України та Законом України «Про Державне бюро розслідувань».

Враховуючи наявні реалії функціонування ДБР виникає потреба у проведенні правового аналізу цього питання.

Правову основу регулювання організації та діяльності ДБР складають КПК України та Закон України «Про Державне бюро розслідувань».

Так, відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 38 Кримінального процесуального кодексу України одним із органів досудового розслідування, є слідчі підрозділи органів державного бюро розслідувань. Крім того, в ч. 4 ст. 216 КПК України визначена підслідність слідчих органів державного бюро розслідувань [1].

Крім згаданих вище норм, КПК України містить і інші норми, що визначають строк введення в дію положень цього нормативно-правового акта щодо ДБР.

Так, в п. 1 Розділу X «Прикінцеві положення» КПК України зазначено, що положення ч. 4 ст. 216 цього Кодексу вводяться в дію з дня початку діяльності Державного бюро розслідувань України, але не пізніше п'яти років з дня набрання чинності цим Кодексом.

Після введення в дію положень ч. 4 ст. 216 цього Кодексу кримінальні провадження, розпочаті слідчими органів прокуратури, продовжують здійснюватися слідчими органів прокуратури, які користуються повноваженнями слідчих, визначеними цим Кодексом, до закінчення досудового розслідування, але не довше двох років. Після закінчення дворічного строку кримінальні провадження, розпочаті слідчими органів прокуратури, у тримісячний строк передаються слідчим органів Державного бюро розслідувань [1].

Отже, сьогодні прокуратура не має права розслідувати кримінальні правопорушення, що були вчинені після 20 листопада. Однак, законодавець дозволяє здійснювати кримінальні провадження, розпочаті слідчими органів прокуратури до введення в дію положень ч. 4 ст. 216 КПК України, проте, з певним часовим обмеженням.

Подібна норма відображена і в Законі України «Про прокуратуру». Зокрема, відповідно до п. 4 Розділу XIII «Перехідні положення» Закону України «Про прокуратуру», слідчі органів прокуратури здійснюють досудове розслідування у визначеному КПК України порядку до початку діяльності Державного бюро розслідувань, але не пізніше п'яти років після набрання чинності КПК України [2].

5 років з моменту набрання чинності КПК України минуло, а отже, ДБР мало би повноцінно запрацювати. Однак, фактично ДБР знаходиться лише на стадії створення (тільки 16 листопада 2017 року було обрано Директора ДБР та його заступників).

Варто зазначити, що для повноцінного функціонування ДБР недостатньо обрати лише Директора і його заступників. Крім цього щонайменше потрібно обрати директорів територіальних органів, керівників підрозділів центрального апарату. Проблема полягає в тому, що звільнення і призначення директорів територіальних органів, керівників підрозділів центрального апарату здійснюється Директором ДБР за поданням Конкурсної комісії, що може призвести до того, що створення ДБР розтягнеться на довгі роки.

Також не менш важливим є вирішення питання щодо приміщення для розміщення співробітників ДБР.

Враховуючи всю ситуацію, що склалася навколо ДБР, зараз у Верховній Раді зареєстрований проект Закону про внесення зміни до розділу Х «Прикінцеві положення» Кримінального процесуального кодексу України щодо набрання чинності окремих положень. Так, законопроектом пропонується в абзаці третьому пункту 1 розділу Х «Прикінцеві положення» Кримінального процесуального кодексу України слова «але не пізніше п'яти років з дня набрання чинності цим Кодексом» замінити словами «але не пізніше 1 січня 2019 року» [3].

Таким чином, можна дійти висновку, що Державне бюро розслідувань де-юре є створеним, але фактично не здійснює досудове розслідування. Даний орган знаходиться лише на стадії формування. Тому сьогодні можна з впевненістю можна говорити про те, що в Україні настав колапс правоохоронної системи – Генеральна прокуратура втратила можливість розслідувати нові злочини, а ДБР поки що існує лише на папері.

З метою подолання цієї проблемною ситуації народним депутатам України необхідно терміново проголосувати за законопроект про внесення зміни до розділу Х «Прикінцеві положення» Кримінального процесуального кодексу України щодо набрання чинності окремих положень. Крім того, вважаємо, що для швидкого та ефективного створення ДБР необхідно змінити процедуру призначення директорів територіальних органів і керівників підрозділів центрального апарату Державного бюро розслідувань.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. [Електронний ресурс] // База даних «Законодавство України» / ВР України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/4651-17>.
2. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. [Електронний ресурс] // База даних «Законодавство України» / ВР України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/card/1697-18>.
3. Проект Закону про внесення зміни до розділу Х «Прикінцеві положення» Кримінального процесуального кодексу України щодо набрання чинності окремих положень [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62858.